

УДК 342

I. Kunets

CONSTITUTIONAL ASPECTS OF THE CONCEPT OF PARLIAMENTARY COMMITTEES AND COMMISSIONS IN UKRAINE AND FOREIGN COUNTRIES

І.Ю. Кунець

*аспірант кафедри конституційного та
міжнародного права
Національної академії внутрішніх справ
м. Київ*

КОНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ПОНЯТТЯ ПАРЛАМЕНТСЬКИХ КОМІТЕТІВ І КОМІСІЙ В УКРАЇНІ ТА ЗАРУБІЖНИХ КРАЇНАХ

Постановка проблеми. Роль парламенту в різних країнах зумовлюється державним устроєм, комплексом різних факторів, що склалися в політичній системі країни, а також позицією держави в міжнародних відносинах.

Важливим фактором успішної діяльності парламенту є його внутрішня організація роботи, яка забезпечується, зокрема такими структурними елементами, як парламентські комітети та/або комісії. Актуальним є дослідження в правовому полі поняття комітетів і комісій у різних країнах, які забезпечують ефективне функціонування законодавчого органу. Це дасть змогу розмежувати поняття комітети та комісії, визначити складові їхніх понять.

Аналіз наукових досліджень і публікацій. Дослідженням питань діяльності парламентів і, зокрема, парламентських комітетів та комісій як їх структурних елементів займаються такі дослідники, як: А. Абрамова, А. Автономов, О. Бандурка, Ю. Барабаш, М. Бойченко, В. Борденюк, Ч. Вайз, А. Георгіца, В. Горобець, А. Григоренко, Т. Губаєва, В. Грובה, З. Джинджолава, В. Денисов, О. Держалюк, Ю. Древаль, І. Доленко, В. Журавський, А. Захаров, П. Кислий, Г. Колесник, К. Колесник, А. Колодій, Б. Кретов, Л. Кривенко, В. Крижанівський, С. Лінецький, Д. Лук'янов, О. Майданник, А. Міцкевич, Х. Приходько, Р. Романов, І. Словська, М. Теплюк, Т. Убері, В. Шаповал, Ю. Шемшученко, А. Sampson та інші.

Зазначені вчені досліджували, серед іншого, поняття і сутність парламентаризму, його еволюція, теоретичні засади правового регулювання організації і діяльності, а також функції парламентів, статус постійних комісій верховних рад союзних республік. Але низка питань залишається невирішеною. Зокрема, це стосується дослідження конституційно-правового регулювання поняття парламентських комітетів і комісій в Україні та зарубіжних країнах.

Мета статті: дослідити поняття парламентських комітетів і комісій в Україні та низці зарубіжних країн, що дасть змогу більш глибоко зрозуміти сутність, місце та призначення цих органів у діяльності парламенту.

Основні результати дослідження. Парламенти різних країн мають у своїй структурі комітети та/або комісії. Для з'ясування поняття парламентських комітетів і комісій звернемося до їх лінгвістичних значень. За «Великим тлумачним словником української мови» комітет — це 1. Колегіальний орган, що керує будь-якою галуззю державної або громадської діяльності. 2. Орган державного управління, створюваний урядом для проведення спеціальних заходів [1, с. 290]. Сучасний словник іншомовних слів визначає комітет [французькою «comite», «committere» — доручати] як назву деяких громадських або державних органів, що виконують певні функції [2, с. 300].

В Етимологічному словнику української мови знаходимо таке пояснення слова «комітет»: «колегіальний орган, що керується якоюсь суспільною діяльністю; орган державного управління», комітетник, підкомітет; — російською «комитет», старе «комите», білоруською «камітэт», чеською «komitet», «komite», словацькою «komitet», верхньолужицькою «komitej», болгарською, македонською «комитет», сербохорватською «комитет», словенською «komite»; — запозичення з французької мови; французьке «comite» «комітет» виводиться від англійського [committee] «особа, якій щось доручено», похідне від дієслова commetre «виконувати; доручати; довіряти», яке зводиться до латинського committere «зводити (для змагання, боротьби); доручати, довіряти» [3, с. 538].

Одним із визначень приналежно до парламенту комітет (латинською «committere» — доручати, довіряти) пропонується визначати як постійний орган парламенту (при однопалатному парламенті) або однієї з палат парламенту (при двопалатному парламенті) [4, с. 218].

Таким чином, зазначені розуміння дають підстави визначити лінгвістичне розуміння комітету як колегіального органу, що створений на постійній основі та якому доручено виконання певних функцій і завдань.

За «Великим тлумачним словником української мови», комісія — 1. Група осіб, якій доручено розв'язувати певні питання. 2. Орган державного управління, який виконує певні функції [5, с. 290].

Сучасний словник іншомовних слів дає таке визначення: комісії [commissio — доручення] — 1) тимчасовий або постійний орган при якій-небудь установі зі спеціальними завданнями і дорученнями (наприклад, виборча комісія, екзаменаційна комісія) 2) торг. доручення купити або продати що-небудь за певну винагороду (напр., здати речі на комісію) [6, с. 300]

За Етимологічним словником української мови комісія, комісіонер, комісійний, перекомісія «повторний огляд комісією», підкомісія; — росій-

ською «комиссия», білоруською «камісія», польською «komisija», чеською «komise», словацькою «komisia», верхньолужицькою «komisija»; — очевидно, через посередництво польської мови запозичено з латинської; середньолатинською «commission» «доручення», латинською «commission» «збирання; поєднання, зв'язок; змагання, промова» пов'язані з латинським «committo» «зводжу (для змагання, боротьби); зіставляю, з'єдную; доручаю», утвореним за допомогою префікса com- «з-» від дієслова mitto «кидаю, випускаю, посилаю» до якого зводиться й українська місія [7, с. 538]

Комісія (пізньолатинською «Comissio» — доручення) — орган, утворюваний для виконання певних функцій чи проведення відповідних організаційних заходів (ревізійна комісія, рахункова комісія, комісія з розробки проектів законів та інших нормативно-правових актів і документів, експертна комісія, комісія з організації виконання рішень та ін.). Комісія обирається або призначаються. Вони бувають постійно діючими або тимчасовими [8, с. 101].

Таким чином, комісія лінгвістично має декілька значень, в тому числі визначається як правочин у цивільному праві, але стосовно нашого дослідження із зазначеного можливо сформулювати визначення, що комісією є група осіб, яка може бути і у формі органу, що утворений на тимчасовій або постійній основі для виконання певного завдання.

Порівнюючи поняття «комітети» та «комісії» на основі лінгвістичного розуміння, можна зробити висновок, що ці два поняття є достатньо близькі за значенням. Водночас слід зацентувати увагу на таких їх особливостях:

а) комітет діє як певний орган, тоді як комісія може діяти як у формі групи людей, так і у формі органу;

б) основна спрямованість діяльності комітету — здійснення законодавчо визначених функцій у певній сфері, галузі, в той час як комісія діє за дорученням як при окремому завданні, так і на виконання певної функції;

в) комітет діє на постійній основі (на період формування), а комісія може діяти як на постійній основі, так і створюватися на певний строк для виконання визначених завдань.

Тобто комітети та комісії за основними своїми ознаками відрізняються між собою організаційною формою діяльності, спрямованістю та функціями, строком виконання повноважень, у той же час при збігу діяльності як органу, законодавчої визначеності функцій і постійного строку діяльності за своїм змістом можуть збігатися.

Для більш детального вивчення комітетів і комісій доцільно проаналізувати їх законодавче регулювання.

Згідно з частиною першою статті 89 Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР [9], Верховна Рада України для здійснення законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до її повноважень, виконання контрольних функцій відповідно до Конституції України створює з числа народних депутатів України комітети Верховної Ради України та обирає голів, перших заступників, заступників голів і секретарів цих комітетів.

Відповідно до частини першої статті 1 Закону України «Про комітети Верховної Ради України» від 4 квітня 1995 року № 116/95-ВР [10], комітет

Верховної Ради України — орган Верховної Ради України, який утворюється з числа народних депутатів України для здійснення за окремими напрямками законопроектної роботи, підготовки і попереднього розгляду питань, віднесених до повноважень Верховної Ради України, виконання контрольних функцій.

Частини друга, третя, п'ята статті 89 Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР визначають, що Верховна Рада України у межах своїх повноважень може створювати тимчасові спеціальні комісії для підготовки і попереднього розгляду питань. Верховна Рада України для проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес, утворює тимчасові слідчі комісії, якщо за це проголосувала не менш як одна третина від конституційного складу Верховної Ради України. Організація і порядок діяльності комітетів Верховної Ради України, її тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісій встановлюються законом.

Спроба закріпити на законодавчому рівні порядок діяльності тимчасових спеціальних і тимчасових слідчих комісій Верховної Ради України відбулася з прийняттям Закону України «Про тимчасові слідчі комісії, спеціальну тимчасову слідчу комісію і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» від 15 січня 2009 року № 890-VI [11]. Але Рішенням Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Президента України щодо відповідності Конституції України (конституційності) Закону України «Про тимчасові слідчі комісії, спеціальну тимчасову слідчу комісію і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» від 10 вересня 2009 року № 20-рп/2009 [12], закон визнано неконституційним, оскільки порушено процедуру оформлення після подолання вето Президента України.

Доцільно розглянути в статті 1 Закону України «Про тимчасові слідчі комісії, спеціальну тимчасову слідчу комісію і тимчасові спеціальні комісії Верховної Ради України» від 15 січня 2009 року № 890-VI запропоновані законодавцем визначення комісій. Так, тимчасова слідча комісія Верховної Ради України — колегіальний тимчасовий орган Верховної Ради України, що утворюється із числа народних депутатів України, завданням якого є здійснення парламентського контролю шляхом проведення розслідування з питань, що становлять суспільний інтерес.

Спеціальна тимчасова слідча комісія Верховної Ради України — колегіальний тимчасовий орган Верховної Ради України, що утворюється у складі народних депутатів України, спеціального прокурора і спеціальних слідчих, завданням якого є проведення розслідування обставин щодо вчинення Президентом України державної зради або іншого злочину, викладених у підписаному більшості народних депутатів України від конституційного складу Верховної Ради України поданні про ініціювання питання про усунення Президента України з поста в порядку імпичменту.

Тимчасова спеціальна комісія Верховної Ради України — колегіальний тимчасовий орган Верховної Ради України, що утворюється із числа народних депутатів України для підготовки і попереднього розгляду питань, а також для підготовки і доопрацювання проектів законів та інших актів Верховної Ради України на правах головного комітету, якщо предмет правового регулювання

таких проектів не належить до предметів відання комітетів, утворених Верховною Радою України, крім випадку утворення спеціальної комісії для продовження роботи над законопроектом про внесення змін до Конституції України.

Таким чином, визначення поняття комітетів і комісій у законодавстві України (в частині комісій ведемо мову лише про спробу такого визначення) відповідає лінгвістичному значенню щодо закріплення комітетів як постійного органу парламентського органу із наділеними завданнями та функціями в певній галузі, а комісії мають тимчасовий характер для вирішення певного завдання або функції.

Аналіз конституційно-правового врегулювання поняття комітетів та / або комісій у зарубіжних країнах свідчить про відсутність єдиного підходу до цього питання, а відтак виникає необхідність у здійсненні відповідної класифікації.

Конституційно-правове регулювання поняття парламентських комітетів та/або комісій за організаційною формою діяльності, спрямованістю та функціями в зарубіжних країнах можна поділити на:

а) країни, в парламентах яких утворюються лише комітети: Данія (параграфи 19, 51, 52 частини III Конституції Данського Королівства від 5 червня 1953 року) [13]; Індія (параграфи 88, 105, 177 Конституції Індії від 26 листопада 1949 року) [14]; Ірландія (стаття 22 Конституції Ірландії від 29 грудня 1937 року) [15]; Ісландія (стаття 39 Конституції Ісландії (Республіки Ісландії) від 17 червня 1944 року) [16]; Китай (статті 62, 63, 67 Конституції Китайської Народної Республіки від 4 грудня 1982 року) [17]; Німеччина (статті 13, 42–46, 52, 53, 53-А, 77, 115-А, 115-Е, 115-Г, 115-Н Конституції Федеративної Республіки Німеччини від 23 травня 1949 року) [18]; Словаччина (статті 78, 82, 87, 92 Конституції Словаччини від 1 вересня 1992 року) [19];

б) країни, в парламентах яких утворюються комітети і комісії: Грузія (статті 56, 57, 60, 67, 73, 77, 109 Конституції Грузії (Республіки Грузії) від 24 серпня 1995 року) [20]; Казахстан (статті 47, 53, 57 Конституції Казахстану (Республіки Казахстан) від 30 серпня 1995 року) [21]; Кіпр (статті 73, 79 Конституції Кіпру (Республіки Кіпр) від 16 серпня 1960 року) [22]; Киргизстан (статті 66, 67, 76 Конституції Киргизької Республіки від 27 червня 2010 року) [23]; Росія (статті 83, 93, 101, 105, Конституції Російської Федерації від 12 грудня 1993 року) [24]; Таджикистан (статті 53, 57 Конституції Республіки Таджикистан від 6 листопада 1994 року) [25]; Туркменістан (статті 80, 89, 90 Конституції Туркменістану від 18 травня 1992 року (в редакції 2016 року) [26]; Узбекистан (статті 85, 86 Конституції Республіки Узбекистан від 8 грудня 1992 року) [27]; Чехія (статті 30–32, 38, 64 Конституції Чеської Республіки від 16 грудня 1992 року) [28];

в) країни, в парламентах яких утворюються лише комісії: Азербайджан (статті 92, 137 Конституція Азербайджанської Республіки від 12 листопада 1995 року) [29]; Білорусь (статті 88, 96, 100 Конституції Республіки Білорусь від 15 березня 1994 року) [30]; Греція (статті 66, 68, 71, 74, 76, 79, 86, 113 Конституції Греції (Грецької Республіки) від 11 червня 1975 року) [31]; Іспанія (статті 74–76, 109, 110, 151, 167 Іспанської Конституції від 27 грудня 1978 року) [32];

Латвія (параграфи 25–27, 34 Розділу II, параграфи 63, 65 розділу IV Конституції Латвійської Республіки від 15 лютого 1922 року) [33]; Ліхтенштейн (статті 57, 63, 63.1, 63.2, 71 Конституції Ліхтенштейну (Князівства Ліхтенштейн) від 5 жовтня 1921 року) [34]; Польща (статті 110, 111, 119 Конституції Польської Республіки від 2 квітня 1997 року) [35]; Туреччина (статті 91, 100, 162 Конституції Турецької Республіки від 7 листопада 1982 року) [36].

Таким чином, конституційно-правове регулювання організації роботи парламентів у зарубіжних країнах різняться в частині використання та наповнення поняття комітетів та комісій. Наприклад, згідно з частинами першою, другою статті 68 Конституції Греції 1975 року на початку кожної чергової сесії Парламент створює комісії з числа своїх членів з метою вивчення та розгляду поданих законопроектів та законопропозицій; комісії підкоряються пленуму та секціям Парламенту. Парламент рішенням, яке приймається більшістю в дві п'ятих та за пропозицією однієї п'ятої від загальної кількості депутатів, створює з числа своїх членів комісії з розслідування. В цьому випадку фактично такі парламентські комісії за своїми ознаками частково збігаються з комітетами, а частково — з комісіями, визначеними статтею 89 Конституції України від 28 червня 1996 року № 254к/96-ВР.

Висновки. Враховуючи вищевикладене, можна дійти висновку, що конституційно-правове регулювання парламентських комітетів в Україні формує поняття комітету як постійного органу, що створений парламентом для виконання функцій у різних напрямках. Лінгвістичне значення поняття комітетів і комісій вказує, що інколи при функціонуванні комісій як постійного органу, законодавчої визначеності функцій, ці два поняття за своїм змістом можуть збігатися. Це підтверджує конституційно-правове регулювання в деяких зарубіжних країнах, дослідивши яке, можна стверджувати, що за своїм функціонально-змістовним наповненням поняття парламентський комітет може збігатися з поняттям парламентська комісія.

Отже, при науковому дослідженні парламентських комітетів в Україні та зарубіжних країнах до уваги доцільно брати складові поняття комітету, за якими він діє як орган, основну його спрямованість — здійснення функцій у певній сфері, галузі на постійній основі (на період формування) та поняття комісії, основними якостями якої є тимчасовий характер і виконання окремої функції або завдання.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Великий тлумачний словник української мови / Упоряд. Т.В. Ковальова; Худож.-оформлювач Б. П. Бублик — Харків; Фоліо, 2005. — 767 с. — (Б-ка держ. мови).
2. Сучасний словник іншомовних слів. — 2-ге вид., доп. — Х. : Веста : Видавництво «Ранок», 2008. — 688 с.
3. Етимологічний словник української мови : у 7 т. Т. 2, Д-КОПЦІ / укладачі: Р.В. Болдирев... [та ін.]. — К. : Наукова думка, 2004. — 655 с. — (Словники України).
4. Парламентаризм: реєстр термінів і понять: довідк. вид. / авт.-упоряд. О.Л. Копиленко та ін.; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К. :К. І. С. 2012. — 512 с.

5. Великий тлумачний словник української мови / Упоряд. Т.В. Ковальова; Худож.-оформлювач Б.П. Бублик — Харків; Фоліо, 2005. — 767 с. — (Б-ка держ. мови).

6. Сучасний словник іншомовних слів. — 2-ге вид., доп. — Х. : Веста : Видавництво «Ранок», 2008. — 688 с.

7. Етимологічний словник української мови : у 7 т. Т. 2, Д-КОПЦІ / укладачі: Р.В. Болдирев... [та ін.]. — К. : Наукова думка, 2004. — 655 с. — (Словники України).

8. Парламентаризм: реєстр термінів і понять : довідк. вид. / авт.-упоряд. О.Л. Копиленко та ін.; Ін-т законодавства Верховної Ради України. — К. : К. І. С. 2012. — 512 с.

9. Конституція України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР // Відомості Верховної Ради України від 23.07.1996. — № 30.— Ст. 141.

10. Про комітети Верховної Ради України: Закон України від 04.04.1995 № 116/95-ВР // Відомості Верховної Ради України від 10.05.1995. — 1995 — № 19. Ст. 134.

11. Про тимчасові слідчі комісії, спеціальну тимчасову слідчу комісію і тимчасові спеціальні комісії від 15.01.2009 № 890-VI // Голос України від 21.03.2009. — 2009 — № 51.

12. Рішення Конституційного Суду України від 10 вер. 2009 р. № 20—рп/2009 [Електронний ресурс]. — Режим доступу : <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v020p710-09>. — Назва з домашньої сторінки Інтернету.

13. Конституция Датского Королевства от 5 июня 1953 года [Електронний ресурс]. — Режим доступа : <https://archive.is/20130418001912/worldconstitutions.ru/archives/152>. — Название с домашней страницы Интернета.

14. Конституция Индии от 26 ноября 1949 года // Конституции зарубежных государств : Учебное пособие/Сост. проф. В. В. Маклаков. — 4-е изд., перераб. и доп. — М. : Волтерс Клувер, 2003. [Электронный ресурс]. — Режим доступа : http://www.concourt.am/armenian/legal_resources/world_constitutions/constit/india/india-r.htm. — Название с домашней страницы Интернета.

15. Конституция Ирландии от 29 декабря 1937 года . [Электронный ресурс]. — Режим доступа : http://www.concourt.am/armenian/legal_resources/world_constitutions/constit/ireland/ireland-r.htm. — Название с домашней страницы Интернета.

16. Конституция Исландии (Республики Исландии) от 17 июня 1944 года // «Конституции государств Европы». Издательство НОРМА, 2001 г. [Электронный ресурс]. — Режим доступа : http://legalportal.am/download/constitutions/102_ru.pdf. — Название с домашней страницы Интернета.

17. Конституция КНР 1982 г. (с изм. 1988, 1993, 1999, 2004 гг.) [Электронный ресурс]. — Режим доступа : http://chinalawinfo.ru/constitutional_law/constitution. — Название с домашней страницы Интернета.

18. Основной закон Федеративной Республики Германии // Федеративная Республика Германия. Конституция и законодательные акты. Пер. с нем. / Под ред. Ю.П. Урьяса. — М. : Прогресс, 1991. — Приводится по: Конституции государств Европейского Союза / Под общей редакцией Л.А. Окунькова. — М. : Издательская группа ИНФРА-М—НОРМА, 1997. — С. 181—234. [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://lawyers-ssu.narod.ru/subjects/constzs/germany.htm>. — Название с домашней страницы Интернета.

19. Ústava Slovenskej Republiky z 1. septembra 1992 [Elektronický zdroj]. Režim prístupu : <http://www.noveaspi.sk/products/lawText/1/40221/1/2>. — Vzdevek.

20. Конституция Грузии от 24 августа 1995 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <https://matsne.gov.ge/ru/document/view/30346>. Название с домашней страницы Интернета.

21. Конституция Республики Казахстан от 30 августа 1995 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : http://www.akorda.kz/ru/official_documents/constitution. — Название с домашней страницы Интернета.

22. Конституция Республики Кипр от 16 августа 1960 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : http://www.concourt.am/armenian/legal_resources/world_constitutions/constit/cyprus/cyprus-r.htm. — Название с домашней страницы Интернета.

23. Конституция Кыргызской Республики от 27 июня 2010 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : http://www.gov.kg/?page_id=263&lang=ru. — Название с домашней страницы Интернета.

24. Конституция Российской Федерации от 12 декабря 1993 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://constitution.kremlin.ru/>. — Название с домашней страницы Интернета.

25. Конституция Республики Таджикистан от 27 ноября 1994 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.president.tj/ru/taxonomy/term/5/112>. — Название с домашней страницы Интернета.

26. Конституция Туркменистана от 18 мая 1992 года (в редакции 2016 года) [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://turkmenistan.gov.tm/?id=11808>. — Название с домашней страницы Интернета.

27. Конституция Республики Узбекистан от 8 декабря 1992 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://constitution.uz/ru>. — Название с домашней страницы Интернета.

28. Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992 [Elektronický zdroj]. — Režim přístupu : <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>. — Přezdívka.

29. Конституция Азербайджанской Республики от 12 ноября 1995 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://ru.president.az/azerbaijan/constitution>. — Название с домашней страницы Интернета.

30. Конституция Республики Беларусь от 1994 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://www.pravo.by/document/?guid=3871&p0=v19402875>. — Название с домашней страницы Интернета.

31. The Constitution of Greece [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.hri.org/docs/syntagma/artcl80.html#A66>. — Title from the screen.

32. Испанская Конституция от 27 декабря 1978 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <http://vivovoco.astronet.ru/VV/LAW/SPAIN.HTM>. — Название с домашней страницы Интернета.

33. Latvijas Republikas Satversme 1922. 15. februāra [Elektroniskais resurss]. — Piekļuves režīms : <https://likumi.lv/doc.php?id=57980>. — Ekrāna vārds.

34. Конституция Княжества Лихтенштейн от 5 октября 1921 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : <https://legalns.com/download/books/cons/liechtenstein.pdf>. — Название с домашней страницы Интернета.

35. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. [Zasobów elektronicznych]. — Tryb dostępu : <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/pl/pl/pl027pl.pdf>. — Pseudonim.

36. Конституция Турецкой Республики от 7 ноября 1982 года [Электронный ресурс]. — Режим доступа : http://legalportal.am/download/constitutions/227_ru.pdf. — Название с домашней страницы Интернета.

REFERENCES

1. Velykyi tlumachnyi slovnyk ukrainskoi movy / Uporiad. T.V. Kovalova; Khudozh.-oformliuvach B.P. Bublik — Kharkiv; Folio, 2005. — 767 s. — (B-ka derzh.movy).

2. Suchasnyi slovnyk inshomovnykh sliv. — 2-he vyd., dop. — Kh. : Vesta : Vydavnytstvo «Ranok» — 2008. — 688 s.

3. Etymolohichni slovnyk ukraïnskoi movy : u 7 t. T. 2, D-KOPTsI / ukladachi: R.V. Boldyriev... [ta in.]. — K. : Naukova dumka, 2004. — 655 s. — (Slovnyky Ukrainy).

4. Parlamentaryzm: reiestr terminiv i poniat : dovidk. vyd. / avt.-uporiad. O.L. Kopylenko ta in.; In-t zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy. — K. : K. I. S. 2012. — 512 s.

5. Velykyi tlmachnyi slovnyk ukraïnskoi movy / Uporiad. T.V. Kovalova; Khu-dozh. -oformliuvach B.P. Bubyk — Kharkiv; Folio, 2005. — 767 s. — (B-ka derzh. movy).

6. Suchasnyi slovnyk inshomovnykh sliv. — 2-he vyd., dop. — Kh. : Vesta : Vydavnytstvo «Ranok», 2008. — 688 s.

7. Etymolohichni slovnyk ukraïnskoi movy : u 7 t. T. 2, D-KOPTsI / ukladachi: R.V. Boldyriev... [ta in.]. — K. : Naukova dumka, 2004. — 655 s. — (Slovnyky Ukrainy).

8. Parlamentaryzm: reiestr terminiv i poniat : dovidk. vyd. / avt.-uporiad. O.L. Kopylenko ta in.; In-t zakonodavstva Verkhovnoi Rady Ukrainy. — K. : K. I. S. 2012. — 512 s.

9. Konstytutsiia Ukrainy vid 28.06.1996 r. № 254k/96-VR // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 23.07.1996. — № 30.— St. 141.

10. Pro komitety Verkhovnoi Rady Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 04.04.1995 r. № 116/95-VR // Vidomosti Verkhovnoi Rady Ukrainy vid 10.05.1995. — 1995 — № 19. St. 134.

11. Pro tymchasovi slidchi komisii, spetsialnu tymchasovu slidchu komisiiu i tymchasovi spetsialni komisii vid 15.01.2009 r. № 890-VI // Holos Ukrainy vid 21.03.2009. — 2009 — № 51.

12. Rishennia Konstytutsiinoho Sudu Ukrainy vid 10 ver. 2009 r. № 20—rp/2009 [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupu : <http://zakon2.rada.gov.ua/rada/show/v020p710-09>. — Nazva z domashnoi storinky Internetu.

13. Konstitucija Datskogo Korolevstva ot 5 ijunja 1953 goda [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupa : <https://archive.is/20130418001912/worldconstitutions.ru/archives/152>. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

14. Konstitucija Indii ot 26 nojabrja 1949 goda // Konstitucii zarubezhnyh gosudarstv : Uchebnoe posobie/Sost. prof. V.V. Maklakov. — 4-e izd., pererab. i dop. — M. : Volters Kluver, 2003. [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupa : http://www.concourt.am/armenian/legal_resources/world_constitutions/const/india/india--r.htm. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

15. Konstitucija Irlandii ot 29 dekabrja 1937 goda . [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupa : http://www.concourt.am/armenian/legal_resources/world_constitutions/const/ireland/irelnd-r.htm. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

16. Konstitucija Islandii (Respubliki Islandii) ot 17 ijunja 1944 goda // «Konstitucii gosudarstv Evropy». Izdatel'stvo NORMA, 2001 g. [Elektronnyi resurs]. — Rezhym dostupa : http://legalportal.am/download/constitutions/102_ru.pdf. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

17. Konstitucija KNR 1982 g. (s izm. 1988, 1993, 1999, 2004 gg.) [Elektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : http://chinalawinfo.ru/constitutional_law/constitution. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

18. Osnovnoj zakon Federativnoj Respubliki Germanii // Federativnaja Respublika Germanija. Konstitucija i zakonodatel'nye akty. Per. s nem. / Pod red. Ju.P. Ur'jasa. — M. : Progress, 1991. — Privoditsja po: Konstitucii gosudarstv Evropejskogo Sojuza / Pod obshej redakciej L.A. Okun'kova. — M. : Izdatel'skaja grupa INFRA-M—NORMA,

1997. — S. 181–234. [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <http://lawers-ssu.narod.ru/subjects/constzs/germany.htm>. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

19. Ústava Slovenskej Republiky z 1. septembra 1992 [Elektronický zdroj]. Režim prístupu : <http://www.noveaspi.sk/products/lawText/1/40221/1/2>. — Vzdevek.

20. Konstitucija Gruzii ot 24 avgusta 1995 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <https://matsne.gov.ge/ru/document/view/30346>. Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

21. Konstitucija Respubliki Kazahstan ot 30 avgusta 1995 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : http://www.akorda.kz/ru/official_documents/constitution. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

22. Konstitucija Respubliki Kipr ot 16 avgusta 1960 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : http://www.concourt.am/armenian/legal_resources/world_constitutions/constit/cypros/cyprus-r.htm. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

23. Konstitucija Kyrgyzskoj Respubliki ot 27 ijunja 2010 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : http://www.gov.kg/?page_id=263&lang=ru. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

24. Konstitucija Rossijskoj Federacii ot 12 dekabrja 1993 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <http://constitution.kremlin.ru/>. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

25. Konstitucija Respubliki Tadžikistan ot 27 nojabrja 1994 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <http://www.president.tj/ru/taxonomy/term/5/112>. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

26. Konstitucija Turkmenistana ot 18 maja 1992 goda (v redakcii 2016 goda) [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <http://turkmenistan.gov.tm/?id=11808>. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

27. Konstitucija Respubliki Uzbekistan ot 8 dekabrja 1992 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <http://constitution.uz/ru>. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

28. Ústava České republiky ze dne 16. prosince 1992 [Elektronický zdroj]. — Režim prístupu : <http://www.psp.cz/docs/laws/constitution.html>. — Přezdivka.

29. Konstitucija Azerbajdzhanskoj Respubliki ot 12 nojabrja 1995 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <http://ru.president.az/azerbaijan/constitution>. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

30. Konstitucija Respubliki Belarus' ot 1994 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <http://www.pravo.by/document/?guid=3871&p0=v19402875>. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

31. The Constitution of Greece [Electronic resource]. — Mode of access : <http://www.hri.org/docs/syntagma/artcl80.html#A66>. — Title from the screen.

32. Ispanskaja Konstitucija ot 27 dekabrja 1978 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <http://vivovoco.astronet.ru/VV/LAW/SPAIN.HTM>. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

33. Latvijas Republikas Satversme 1922. 15. februāra [Elektroniskais resurs]. — Piekļuves režīms : <https://likumi.lv/doc.php?id=57980>. — Ekrāna vārds.

34. Konstitucija Knjazhestva Lihtensštejn ot 5 oktjabrja 1921 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : <https://legalns.com/download/books/cons/liechtenstein.pdf>. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

35. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. [Zasobów elektronicznych]. — Tryb dostępu : <http://www.wipo.int/edocs/lexdocs/laws/pl/pl/pl027pl.pdf>. — Pseudonim.

36. Konstitucija Tureckoj Respubliki ot 7 nojabrja 1982 goda [Jelektronnyj resurs]. — Rezhim dostupa : http://legalportal.am/download/constitutions/227_ru.pdf. — Nazvanie s domashnej stranicy Interneta.

Кунець І.Ю. Конституційно-правові аспекти поняття парламентських комітетів і комісій в Україні та зарубіжних країнах

Стаття присвячена дослідженню в правовому полі поняття парламентських комітетів і комісій у різних країнах. На основі аналізу лінгвістичних значень, а також законодавчого регулювання парламентських комітетів, комісії запропоновано розмежування комітетів і комісій, визначено складові цих понять.

Ключові слова: конституція, парламент, комітет, комісія, поняття.

Кунець И.Ю. Конституционно-правовые аспекты понятия парламентских комитетов и комиссий в Украине и зарубежных странах

Статья посвящена исследованию в правовой сфере понятия парламентских комитетов и комиссий в разных странах. На основании анализа лингвистических значений, а также законодательного регулирования парламентских комитетов, комиссий предложено разграничение комитетов и комиссий, определены составляющие этих понятий.

Ключевые слова: конституция, парламент, комитет, комиссия, понятие.

Kunets I. Constitutional Aspects of the Concept of Parliamentary Committees and Commissions in Ukraine and Foreign Countries

The article is concerned with the investigation, within the legal environment, of the concept of parliamentary committees and commissions in different countries. Based on the analysis of linguistic meanings, as well as the legislative regulation of parliamentary committees, commissions, we have suggested delimitation of committees and commissions and determined the components of these concepts.

Keywords: Constitution; Parliament; Committee; Commission; Concept

Стаття надійшла до редакції 17.03.2017.